

A tarlórépaszerűen bigott Fürkész

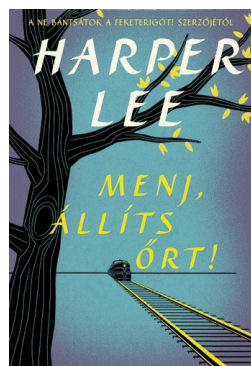
Harper Lee: Menj, állíts őrt!

Az olvasók többsége számára már ismert regény, a *Ne bántsátok a feketerigót!* című mű szerzőjének második regénye a biblikus jelentést viselő alkotás, a *Menj, állíts őrt!*, melyet szintén jellemez a humor, a fehér emberek és négerek közti alá- és fölérendeltség témaköre és az ezzel kapcsolatosan felmerülő problémák. A rasszizmus és egy per ugyanúgy jelen van, mint Harper Lee előző regényében. Továbbá leszögezhető, hogy folytatása a *Feketerigónak*, viszont időben néhány évvel korábban íródott. A legelső szembetűnő különbség az, hogy most a narrátor nem E/1. személyű, hanem E/3. személyű, de váltakozó nézőpontok gyakori használatával betekintést nyerünk Scout gondolataiba.

Jean Louise Finch 26 évesen még mindig fiús, szellemeskedő és cinikus, emellett feltűnik Maycomb iránt érzett hazaszeretete. Bátyja, Je(re)m(y), elvesztése Atticusnak is nagy megrendülést okozott. Fürkész Finch félreérti apját, és ez okozza a cselekmény fő bonyodalmat. Úgy érzi, mindenki cserbenhagyja és titkolnak előle valamit. Csalódik apjában, akire eddig példaképként nézett fel, és Henryben is, aki udvarol neki. Nagybátyja, dr. Finch, rendkívül nagy szerepet játszik abban, hogy Jean Louise-t a helyes irányba terelje, mivel néha nem mindig hidegvérrel gondolja át a történéseket. Az ütköző nézeteket felsorakoztató apa–lánya harcban a lány indulatai alábbhagynak, de dr. Finch terelgetései megteszik hatásukat. Nem árulok el nagy titkot azzal, hogy a végén sikerrel is jár, tehát apa és lánya kibékülnek.

Mondhatni JLF szeméről lehull a lepel – igazi valójában látja meg apját, akit eddig mélységesen tisztelt. Kiábrándul belőle, miután rájön, hogy szeretett és nagyra becsült apjának is vannak hibái és gyengeségei, amikre eddig nem figyelt fel. De ezek mind csak félreértések. Atticus még mindig az igazságot tartja szem előtt (hiába kap olyan jelzőt, mint a „csíkosfarkú szemétláda”), amit szeretne megismerni, és ehhez mindenfajta véleményre szükség van, hogy kialakuljon benne a végső kép.

„Mai bibliai idézetünk Ézsaiás próféta könyvének huszonegyedik szakaszából származik. A hatodik vers így szól: Mert ezt mondta nekem az Úr: Menj, állíts őrszemet, és amit lát, jelentse!” – ez az idézet utal magára a regény címére. Ki az őrszem ebben a műben? Mit fog jelenteni? Ki(k)nek van szüksége őrszemre? Léteznek-e egyáltalán ezek az őrszemek vagy mi magunk vagyok azok? A válaszokat

megtudhatjuk, ha elolvassuk a művet. Emellett a szöveg (hála dr. Finchnek) tele van intertextuális utalással. Felfedezhetünk idézeteket Shakespeare-től kezdve, Lewis Carrollon át, egészen Oscar Wilde-ig. (A magyar fordítás elég sok tipográfiai hibát tartalmaz, ami rontja a befogadás élményét.)

Az olvasók, akik azt várják, hogy felelevenedő történeteket kapunk a múltból, azoknak jó hírrel szolgálhatok. Fürkész visszaemlékezései betöltik az űrt, amelyet az első regény befejezése után éreztünk. A jól ismert szereplők is jelen vannak a műben: a mindig nőies és „javíthatatlan pletykafészek” (Alexandra néni), a követendő apafigura (Atticus), a megöregedett házvezetőnő (Calpurnia) és családja.

Összefoglalva, a regény középpontjában a konfliktusok állnak. Konfliktusok a nemek közt, a generációk közt, és nem utolsósorban az embercsoportok közt. Ez a könyv nemcsak arról szól, hogy egy nő elveszíti (majd vissza is nyeri) hitét az apjában és csalódik a szeretetiben, hanem arról is, hogyan születik újjá valaki azáltal, hogyha egy másik személy vagy akár önmaga „megöli” magát. Az indulatok nem vezérelhetik JLF-et (és senki mást sem) egy vita közben, főleg nem akkor, ha éppenséggel egy higgadt és tiszta fejjel gondolkozni tudó, bölcs és értelmes egyénnel áll szemben, aki jelen esetben az apja.

Harper LEE, *Menj, állíts őrt!*, ford. Pordán Ferenc, Geopen, Budapest, 2015.

A belső tenger, 2013, Kobe Biennale, Shitsurai Art Competition, Kobe, Japán

